

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder

Van : Het college

Datum : 28 april 2021

Onderwerp : **Maatregelen voor ondernemers en medewerkers in en na coronatijd**

Beleidsreferentie

- ⇒ *In de raadscommissie BFE van 26 oktober 2020 heeft portefeuillehouder toegezegd 'na overleg met de griffie in het eerste kwartaal van 2021 een update te zullen geven over gebruikte noodpakketten van de Provincie Flevoland, Coronamaatregelen (NOW, TOZO), Regio Zwolle en HCA in de gemeente Noordoostpolder'.*
- ⇒ *In de raadscommissie BFE van 11 januari 2021 heeft u een presentatie gehad over onder andere de Human Capital Agenda van de Regio Zwolle, waarin al werd gerefereerd aan de op te stellen 'Crisis- en Herstelaanpak Regio Zwolle'. Die aanpak is zeer recent vastgelegd in een bestuursakkoord en actieprogramma.*

Inleiding

Sinds maart 2020 kampt Nederland met de gevolgen van Covid-19. De sociale en economische gevolgen van dit virus zijn we de coronacrisis gaan noemen. In maart 2021 is de coronacrisis nog niet voorbij. Ondernemers zagen zich geconfronteerd met ongekende maatregelen en staan nog steeds voor grote uitdagingen. Dat geldt ook voor ondernemers uit Noordoostpolder.

Veel bedrijven werken onverminderd door en op papier lijkt de werkgelegenheid niet zwaar geraakt, maar vooral detaillisten en horeca-ondernemers maken zware tijden door. Het is dan ook de vraag hoe snel de economie zich zal herstellen ná de coronacrisis.

Landelijke regelingen

Voorlopig voorziet de landelijke overheid in een vangnet van regelingen, zoals de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO), Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) en Tijdelijke Noodmaatregelen Overbrugging Werkgelegenheid (NOW).

In bijlage 1 vindt u een overzicht van het gebruik van deze (en meer) regelingen door ondernemers uit Noordoostpolder in 2020. Sinds januari 2021 bestaat bovendien de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). Tot nu toe zijn daar 7 aanvragen voor gedaan.

Rol gemeente in deze crisis en herstel

De rol van de gemeentelijke overheid bestaat vooral uit het adviseren en doorverwijzen naar de juiste loketten. In persoonlijk contact, maar ook via de website en social media. Voor Noordoostpolder geldt dat wij een eigen sociaal loket hebben. Daar staan wij klaar om ondernemers te helpen bij financiële vragen of vragen over schulden. Waar nodig is, verwijzen wij door naar andere loketten.

Verder is er snelle dienstverlening bij vragen over welke activiteiten wél zijn toegestaan binnen de (regelmatig veranderende) maatregelen. Een werkgroep en kerngroep vanuit diverse disciplines zorgen voor duidelijkheid bij vragen van ondernemers, maar ook verenigingen en inwoners.

Ook heeft de gemeente letterlijk en figuurlijk ruimte gegeven, bijvoorbeeld voor extra ruime terrassen en latere invordering van belastingen, of betalen in termijnen.

Regionale initiatieven

Tussen de mogelijkheden van de individuele gemeenten en de landelijke maatregelen blijft ruimte: ondernemers die net tussen wal en schip dreigen te vallen, en projecten waarmee het herstel na corona kan worden versneld, maar die de organisatiekracht van de gemeenten te boven gaan.

Zelfstandigenloket Flevoland

Het Zelfstandigenloket Flevoland heeft het afgelopen jaar met heel veel zelfstandig ondernemers contact gehad, voor ondersteuning of een bedrijfskrediet.

In november 2020 is een door ZP Nederland ontwikkelde enquête op initiatief van het Ondernemersplein Almere en het ZLF uitgezet, die door 1.391 Flevolandse ondernemers is ingevuld. Een groot deel van deze respondenten kwam uit het netwerk van ZP Nederland of was een Tozo-aanvrager. De meest opvallende bevinding is dat op de vraag: 'Wat heeft u nodig om financieel onafhankelijk te blijven/worden?' 60% vande respondenten zegt zelf op zoek te gaan naar nieuwe kansen. Een klein deel (13%) wil de kansen op de arbeidsmarkt als werknemer verkennen. Dat blijkt ook uit de vraag 'Overweegt u vanwege de coronacrisis weer in loondienst te gaan?' waarop 82% van de zzp'ers antwoordt: nee, ik blijf zzp'er.

De gegevens van de enquête voor Noordoostpolder zijn te downloaden op de website van het ZLF.

In maart 2021 verstuurde het Zelfstandigenloket een brief aan alle ondernemers die in Tozo 3 ontvangen Zij worden in die brief geïnformeerd over de mogelijkheden van heroriëntatie en schuldhulpverlening. In deze brief zijn de ondernemers geadviseerd om een adviesgesprek bij het ZLF/MKB Doorgaan aan te gaan en op de website van het ZLF te kijken naar alle andere mogelijkheden. Ook de ondernemers die te maken hebben met beslag op de Tozo uitkering hebben deze brief ontvangen.

Overige ondernemers in Flevoland zullen door middel van online campagnes in samenwerking met de provincie Flevoland (MKB-Deal) en de Ondernemerspleinen Almere en Lelystad worden geattendeerd op de mogelijkheden van heroriëntatie en worden doorverwezen naar de speciale heroriëntatiesite (landingspagina) van ZLF.

Tijdens het adviesgesprek wordt de positie van de ondernemer doorgenomen en wordt hij/zij gewezen op de verschillende opties/ routes.

Corona Brigade Regio Zwolle

Honderden ondernemers uit de Regio Zwolle die advies wilden over de regelingen, of voor wie nog geen regeling beschikbaar was, hebben sinds de zomer van 2020 contact opgenomen met de speciaal opgerichte Corona Brigade van de Regio Zwolle. Door het bundelen van die signalen is de lobby richting Rijksoverheid gevoed, voor extra en ruimere regelingen.

Daarnaast is begin 2021 een actie gestart die in het teken stond van aandacht geven, een luisterend oor bieden en meer bekendheid geven aan de onderdelen van de brede dienstverlening aan ondernemers in Regio Zwolle. Een gelegenheidscoalitie van collega-ondernemers (het ondernemers- team), bestuurders, de directie van onderwijsinstellingen, VNO-NCW Regio Zwolle en MKB-Nederland Regio Zwolle, de Regio Zwolle Brigade (een samenwerking tussen Kennispoort Regio Zwolle & Werkgeversservicepunt), Actieteam Werk, wethouders en ambtenaren EZ hebben 600 ondernemers (ondernemers die gebruik maken van de NOW 2-regeling) gebeld om te vragen naar de impact van de crisis op hun bedrijf. En om te wijzen op de ondersteuningsmogelijkheden.

Een rapportage over de belactie is te vinden in het document in bijlage 2 van deze memo. Hoofdpijnen: 70-80% van de ondernemers weet zich goed te redden, ook dankzij de steunmaatregelen. 20 tot 30% van de ondernemers houdt het hoofd nauwelijks boven water. Dat zijn vooral bedrijven uit de evenementenindustrie, het toerisme en de horeca.

De actieve benadering in deze tijd werd zeer gewaardeerd, vooral wanneer dat plaatsvond door een collega-ondernemer vanuit VNO-NCW en MKB Nederland. Naast het luisterend oor heeft de belactie ook geleid tot concrete acties, bijvoorbeeld door te helpen bij financiering en scholing.

Crisis- en herstelaanpak

In 2020 werd duidelijk dat het rijk ook geld beschikbaar stelde voor crisisdienstverlening door regionale mobiliteitsteam (de zogenaamd Koolmees-gelden). Op basis van de structuur die al voor de Human Capital Agenda was gebouwd en de ervaringen van de Corona Reddingsbrigade is een aanpak geformuleerd, hoe deze dienstverlening in Regio Zwolle gezamenlijk vorm te geven.

Het doel van de aanpak is drieledig:

- Continuïteit voor werkgevers
- Versterking van de economie en werkgelegenheid
- Het versterken, behouden en borgen van de brede welvaart voor zoveel mogelijk werkenden, werkzoekenden en jongeren.

Daarbij gaat het niet alleen om vandaag (crisisaanpak), maar ook om morgen en overmorgen (de periode van herstel, en een structuur bouwen die blijvend bijdraagt aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt).

De aanpak is omschreven in twee documenten: het Bestuursakkoord crisis- en herstelaanpak en het Actieprogramma (zie bijlagen).

Het bestuursakkoord is op 1 april ondertekend door de betrokken partijen (vanuit de bestuurlijke samenwerking in de Regio Zwolle is dat de Regiegroep, de uitvoering start per 1 mei. Er is geen extra gemeentelijke financiering nodig, onze bijdrage aan de Human Capital Agenda van de Regio Zwolle maakt dat we meedraaien in de gezamenlijke aanpak. En vooral dat onze ondernemers en inwoners gebruik kunnen maken van de extra ondersteuning.

Ook het RWF (Regionaal Werkbedrijf Flevoland) is bezig met een steun- en herstelplan. Dit doen ze door middel van het inrichten en aansturen van een regionaal mobiliteitsteam, de aanpak jeugdwerkloosheid en de regionale aanpak heroriëntatie zelfstandigen (zoals hierboven beschreven en in de bijlage). Daarnaast is er binnen het RWF in het voorjaar van 2020 besloten om juist voor de kraptesectoren (dus waar nog steeds een tekort aan werknemers is) regionale Schakelteams in te richten. De sectoren zijn Techniek, Zorg, Transport en Logistiek. Het doel van het Schakelteam is om regionaal accountmanagement in te richten om werkgevers (nog) beter te kunnen bedienen door goed opgeleide en gemotiveerde medewerkers te leveren, in samenwerking met werkgevers onderwijs en overheid. Concreet houdt dit in dat de schakelteams zich onder andere bezighouden met:

- Het invullen van corona-banen. Dat zijn banen waar geen of beperkte scholing voor nodig is, maar die wel belangrijke verlichting kunnen bieden in de werkdruk. De gesubsidieerde banen zijn bedoeld voor de tijdelijke, extra inzet van ondersteunend personeel.
- Het inrichten van voorschakeltrajecten. Dit gebeurt in het schakelteam zorg. Daar wordt een initiatief opgestart om kandidaten vanuit een uitkeringspositie verkort op te leiden voor BBL Verzorgende IG. Het starten van (zij)instroomtrajecten. Dit gebeurt veel in het Schakelteam techniek, waarbij je moet denken aan trajecten voor schilder, autospuiter en elektrotechniek.
- Het harmoniseren van regionale regelingen met betrekking tot arbeidsplaatsen. Het gaat dan om regelingen als loonkostensubsidies, proefplaatsingen en scholingsvouchers.

Vervolg

Ondernemers en inwoners van Noordoostpolder bevinden zich in een bevoorrechte positie. Sommigen zullen geholpen zijn met de Schakelteams en het mobiliteitsteam van het RWF, anderen met het Ontwikkelfonds van de Regio Zwolle. De gemeente speelt een rol in de afstemming van het aanbod: het is goed als het aanbod op elkaar aansluit en dat mensen de weg weten te vinden naar de beste manier van ondersteuning.

Vanuit de bestaande overleggen stimuleren we overleg tussen RWF en de HCA van Regio Zwolle, maar ook tussen Kennispoort en Horizon. In de directe contacten met ondernemers wijzen we op de ondersteuningsmaatregelen.

Ook vanuit de WerkCorporatie, USD en met social media blijven we onze inwoners en ondernemers wijzen op de kansen die er zijn om klaar te zijn voor de arbeidsmarkt van de toekomst.

Heeft u vragen naar aanleiding van deze memo of de bijlagen? Ik hoor het graag van u.

bijlagen:

- Gebruik regelingen in Noordoostpolder
- Rapportage belactie
- Bestuursakkoord Crisis- en Herstelaanpak
- Actieprogramma Crisis- en Herstelaanpak
- Plan van aanpak heroriëntatie Zelfstandigen